

NATUUR(BE)LEVEN IN DE GROENE RUIMTES VAN DE LEUVENSE BINNENSTAD

Nieuwsbrief nr.2

(29 april 2011)

Een gezamenlijk initiatief van: **Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud**
Natuurpunt Oost-Brabant
met de medewerking van: **Regionaal Landschap Dijleland**
en financiële steun van: **Provincie Vlaams-Brabant**

Enkele maanden geleden zijn we met een aantal verenigingen van start gegaan met het project "Natuur(be)leven in de groene ruimtes van de Leuvense binnenstad". Vanuit onze bezorgdheid voor de natuur proberen we ervoor te zorgen dat het thema "natuur in de stad" meer aan bod komt bij het beleid. In een reeks nieuwsbrieven vertellen we je graag wat meer over het project.

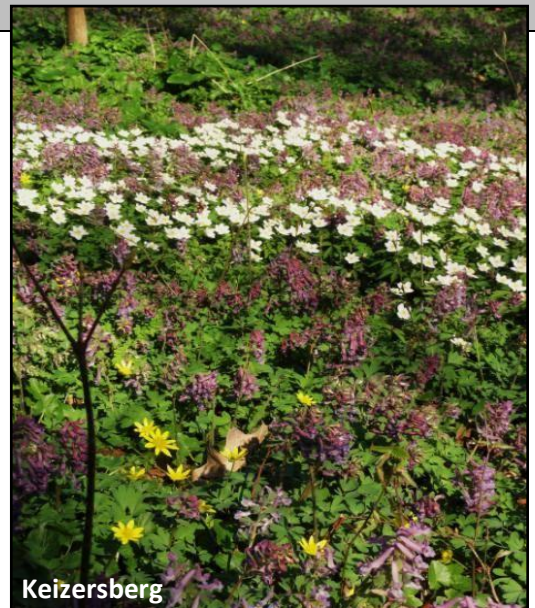
Voorjaarsbloeiers...

De voorbije weken zijn er reeds heel wat planten in bloei gekomen. Naast de typische voorjaarsbloeiers - zoals o.a. Speenkruid, Maarts viooltje en Vingerhelmbloem die op verschillende locaties in de binnenstad in bloei stonden - werd ook Bosanemoon waargenomen op de Keizersberg. Deze laatste soort vindt men vooral op ongestoorde gronden, bvb. in historische (klooster)tuinen en parken. Ondertussen zijn ze al uitgebloeid.

...én een vroege lente

Door de hoge temperaturen van de voorbije weken zijn ook een aantal andere soorten er vroeger dan gewoonlijk bij dit jaar. Ze stonden reeds half maart in bloei, hoewel ze andere jaren vaak pas vanaf mei bloeien. Er was dus sprake van een vroege lente... en met bijna 30 °C in april was er zelfs een vroege zomer.

Wist je trouwens dat het in steden vaak enkele graden warmer is dan in het buitengebied? Dat komt o.a. omdat de grote versteende oppervlakte sneller opwarmt en omdat in de winter ook heel wat warmte ontsnapt uit gebouwen. De stad wordt dus aanzien als een soort "hitte-eiland". Dit heeft invloed op de planten en de diersoorten die er voorkomen.

Keizersberg

Speenkruid, Vingerhelmbloem en Bosanemoon zijn typische voorjaarsbloeiers. Om deze soorten in stand te houden mag men de standplaatsen zo min mogelijk verstoren.

Van Daleparkje

Grasmushof

Een structuurrijk parkje zoals het Van Daleparkje biedt meer kansen voor biodiversiteit dan de soortenarme gazons van bvb. Grasmushof.

Het belang van parken in de binnenstad

Het stedelijk groen en de parken zijn enorm belangrijk voor de stedelijke biodiversiteit. Hun natuurwaarde wordt nog vaak onderschat. Om maximale kansen voor een hoge soortenrijkdom te creëren, moet men bij de parkinrichting en het beheer wel met een aantal aspecten rekening houden. De parkgebruiker staat centraal, maar de natuur krijgt ook een kans.

Wat alleszins belangrijk is voor planten en dieren, is dat parken een gevarieerde structuur hebben. Er moet voldoende afwisseling zijn tussen gras, struiken en bomen en liefst ook water (bvb. vijvers). In een structuurrijk park vinden meer soorten een geschikt plaatsje om zich te vestigen.

Veel (zang)vogels hebben behoefte aan dichte struikpartijen waar ze beschermd kunnen broeden en waar ze voedsel vinden. De Heggenmus en de Winterkoning kunnen alleen dan met succes broeden. Ook een gevarieerd beheer schept extra kansen voor natuur. De parken zelf worden er op die manier voor de bezoeker alleen maar boeiender door.

Heggenmus

De parken met elkaar verbinden

Een volgende belangrijke stap bestaat erin om de parken zoveel mogelijk met elkaar te verbinden. Bermen en waterlopen met hun oeverzones zijn vaak belangrijke corridors waarlangs dieren en ook planten zich kunnen verspreiden doorheen de stad. Het einddoel bestaat dan ook uit een volledig "groen-blauw" netwerk van parken, groenzones en waterelementen.

Dit netwerk kan ook grotendeels gekoppeld worden aan het recreatieve netwerk van veilige fiets- en wandelpaden in een groene omgeving. Op die manier wordt het natuur(be)leven in de binnenstad enorm versterkt en kan men zich als zachte weggebruiker vlot, veilig en op een aangename manier van de ene kant naar andere kant van de stad verplaatsen.

Groene verbindingen in een "doorwaadbare" stad.

Momenteel te bewonderen ... waardevolle muurvegetaties !

Op diverse plaatsen in de Leuvense binnenstad zijn momenteel zeer mooie muurvegetaties te bewonderen. Dé plaats bij uitstek is het Groot Begijnhof, o.a. langs de Schapenstraat en de Zwartzusterstraat. Daar staan - naast een aantal algemene soorten zoals Kleine veldkers - bvb. ook de Gele helmblom, Muurbloem en Grote leeuwenbek in bloei.

Steenbreekvaren

Gele helmblom

Muurbloem

Grote leeuwenbek

Ook een aantal varens doen het goed op muren. Muurvaren en Steenbreekvaren zijn de bekendste, maar ook Mannetjesvaren en Eikvaren komen op muren voor. Een vrij zeldzame varensoort die het in steden zoals Leuven goed doet is de Tongvaren. Ook mossen en korstmossen kunnen van muren prachtige schilderijen maken.

Waardevolle muurvegetaties zijn vrij zeldzaam in België. Sommige soorten zoals Muurbloem zijn zelfs zeer zeldzaam in Vlaanderen. Bij de restauratie van muren moet men dus zeer voorzichtig te werk gaan als men deze vegetaties wil laten overleven. Daarvoor bestaan er een aantal richtlijnen die men kan volgen.

Oproep m.b.t. de inventarisaties

Vind je het zelf ook belangrijk om de biodiversiteit in de stad mee op de kaart te zetten? Help ons dan met het inventariseren van fauna en flora in de binnenstad! Al je waarnemingen kunnen ingegeven worden via de website www.waarnemingen.be. Geef ons een seintje op vhm.infocentrum@skynet.be als je nauwer betrokken wil worden.

Meer informatie?

Volg de komende weken zeker de websites van alle betrokken organisaties: www.vhm.be - www.natuurpuntoostbrabant.be - www.rld.be - www.koesterburen.be

Tekst en ontwerp: Wim Verheyden
(vhm.infocentrum@skynet.be)

